

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених
Біологічний факультет

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Студентське наукове товариство

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Студентське наукове товариство

**ІІІ РЕГІОНАЛЬНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ
З ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ УЧАСТЮ**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНИХ, ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК»**

29 листопада 2014 року

Запоріжжя

Тоцкий И. УВЕЛИЧЕНИЕ ХОЛОДОУСТОЙЧИВОСТИ ПОДСОЛНЕЧНИКА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДИКИ МИКРОГАМЕТОФИТНОГО ОТБОРА	46
Тріпачова А. МОРФОЛОГО-ФІЗІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОЛЕКЦІЇ МУТАНТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО	47
Яранцева В. МОРФОЛОГИЯ ПЛАСТИД ХЛОРОФИЛЬНЫХ МУТАНТОВ ЛЬНА МАСЛИЧНОГО С РАЗНЫМ ТИПОМ ХЛОРОФИЛЛЬНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТИ НА СТАДИИ «ЕЛОЧКИ»	50

СЕКЦІЯ 2

«ФАРМАКОГНОЗІЯ»

Баланчук Т. ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ ВИДІВ РОДУ <i>CARDUUS L.</i> ФЛОРИ УКРАЇНИ	51
Ведернікова К. ПЕРСПЕКТИВНІ ЕФІРНООЛІЙНІ ВИДИ РОДУ <i>ARTEMISIA L.</i>	53
Дуюн І. ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ <i>ACHILLEA TAURICA VIEB.</i> ФЛОРИ УКРАЇНИ	55
Д'яченко А., Мозуль В. ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ АЙСТРИ СТЕПОВОЇ	57
Клеванова В. ГПОЛІПІДЕМІЧНА АКТИВНІСТЬ ЕКСТРАКТУ ЧОРНОГОЛОВНИКА РОДОВИКОВОГО	58
Лукіна І. НІТРАТНЕ ЗАБРУДНЕННЯ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ <i>POLYGONUM PERSICARIA L.</i> ФЛОРИ УКРАЇНИ	60
Малюгіна О. ВИЗНАЧЕННЯ ЯКІСНОГО СКЛАДУ ОРГАНІЧНИХ КИСЛОТ У СУЦВІТТЯХ ЧОРНОБРИВЦІВ РОЗЛОГИХ	62
Мацегорова О. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ФЛАВОНОИДОВ В ЛИСТЬЯХ БАРБАРИСА ОБЫКНОВЕННОГО И БАРБАРИСА ТУНБЕРГА	63
Павленко А. ИЗУЧЕНИЕ АНАТОМИЧЕСКОГО СТРОЕНИЯ СТЕБЛЯ ГОРОШКА МЫШИНОГО (<i>VICIA CRASSA L.</i>)	65
Попова Я. ФІТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ ПЕРСПЕКТИВНИХ ВИДІВ РОДУ <i>CIRSIMUM L.</i> ФЛОРИ УКРАЇНИ	67
Приємць Н. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЛИСТКІВ ТРЬОХ ВИДІВ РОДУ <i>VERBASCUM L.</i>	69
Стешенко Я. ЯКІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК ТРАВИ БУРКУНУ ЛІКАРСЬКОГО	71
Хортецкая Т., Смойловская Г. ОПРЕДЕЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ АУКУБИНА В ЛИСТЬЯХ ПОДОРОЖНИКА СРЕДНЕГО	74

Дуюн Ірина

Провізор аптеки №7, м. Запоріжжя

Науковий керівник: зав. каф. фармакогнозії, фармацевтичної
хімії та технології ліків ФПО Запорізького державного
медичного університету, д. фарм. н., проф. Мазулін О. В.

ФАРМАКОГНОСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ

ACHILLEA TAURICA BIEB. ФЛОРИ УКРАЇНИ

Рід деревій (*Achillea* L.) родини айстрових (*Asteraceae* L.) має надзвичайну видову та морфологічну різноманітність. На наш час у світі відомі більш ніж 200 видів цього роду, що широко розповсюджені переважно в Північній півкулі, де мають значну сировинну базу та постійно проростає до 140 видів. У сучасній флорі України налічують понад 23 видів. В науковий та народній медицині види роду використовують в якості протизапальних засобів, для покращення травлення, прискорення загоєння ран, зупинення кровотеч різної етіології [Кьосев, 2011]. Дуже великий практичний інтерес для заготівлі та вирощування в спеціалізованих господарствах мають ефірноолійні види, які переважно включає секція *Filipendulinae* (DC.) Afan. Найбільш відомі з котрих: *A. taurica* Bieb. (кримський), *A. leptophylla* Bieb. (тонколистий), *A. micrantha* Willd. (дрібноквітковий); *A. filipendulina* Lam. (таволговий); *A. micranthoides* Klok. (подовий) [Доброчаєва, 1987]. Найчастіше зустрічаються: на луках, в степах, лужках, узліссях, на пасовищах, біля доріг, на пустирях сходу та південного сходу України. Цікавим маловивченим ефірноолійним видом з достатньою сировинною базою є деревій кримський. Це багаторічна трав'яниста рослина з стрижневою кореневою системою, зеленувато – сіра від м'якого опушення (на при кінці вегетації стебла май же голі). Стовбурів 4 – 15, 10 – 40 вишиною, від середини або май же до основи розлого – гіллясті, тонкі, округлі з май же визначеними поглибленнями, часто червонуваті, іноді зі скороченими облиствленими гілками в пазухах гілкових листків. Прикореневі та нижні стовбурові листя черешкові, інші сидячі. Всі листя лінійні або лінійно – продовжені, 1 – 8 см довжиною, 5 – 8 мм шириною, перісте розсічені на сегменти, які складаються головним чином з відвортно яйцевидних долив, 2 – 3 мм довжиною, 0,4 – 0,7 мм шириною, на верхівці голих або з коротеньким загостренням, нижні дольки зміщені до основи черешка та охоплюють стовбур, відтворюючи вушка. Часто частина верхових листків гребінчасте роздільні з цільними сегментами, іноді зустрічаються цілі листя. Кошики на довгих ніжках, 5 – 18 мм довжиною, 0,3 – 0,4 мм товщиною. Складні щитки рихли, 1 – 2 (3) см в діаметрі, по 10 – 40 кошиків, розташовані на верхівках гілочок. Загальне

квітколоже кошиків плоске або декілька випукле. Обгортки яйцевидне – овальні або полу округлі 3 – 4 мм довжиною, 3 – 3,5 см шириною, листочки їх зеленуваті з виступаючою середньою жилкою, зовнішні загострено–яйцевидні, внутрішні продовгуваті 1,8 – 3,2 мм довжиною, 1 – 1,2 мм шириною. Язички крайових квітів полу еліптичні 1,2 – 1,7 мм довжиною, 1,5 – 1,8 мм шириною, яскраво–жовті. Сем'янки подовжено – зворотно яйцевидні, 1,3 – 1,5 мм довжиною, 0,4 мм шириною, буруваті блискучі [Сытник, 1984]. Для визначення складу та кількісного вмісту компонентів ефірної олії, траву рослини заготовляли під час цвітіння в умовах півдня та південного сходу України (2012–2014 рр.). Для проведення аналізу застосовували метод ГРХ – МС на приладі “Agilent Technology 6890N” з мас–спектрометричним детектором 5973N. Колонка капілярна, кварцова (HP–5MS, l=30 м, d=0,25 мм). Температура термостату 50⁰ С у запрограмованому режимі 3⁰ С/хв до 220⁰ С (газ – носій – гелій), детектору та випарювачу 250⁰ С. Швидкість потоку газу–носію – 1 мл/хв. Ввод проби з поділенням потоку 1/50. У результаті досліджень ідентифіковано основні компоненти та визначено кількісний вміст: α - та β - пінену, лімонену, 1,8 – цинеолу, терпінен–4–олу, α -терпінеолу, β -каріофілену, гермакрену D, каріофілен– α -оксиду, β -евдесмолу, борнезолу, хамазулену та ін. Встановлено присутність та кількісний вміст 16 амінокислот, до 17 мікроелементів, вітамінів К та С, дубильних речовин. Встановлено, що ефірна олія *A. taurica* Vieb. та лікарські засоби на її основі перспективні для отримання лікарських засобів протизапальної та ранозагоюючої дії.

Література:

1. Кьосев П. А. Лекарственные растения: самый полный справочник / П. А. Кьосев. - М.: Эксмо – Пресс, 2011. – 939 с.
2. Определитель высших растений Украины [Текст] / Д. Н. Доброчаева [и др.] ; под ред. Ю. Н. Прокудина. – К. : Наук. Думка, 1987. – 548 с.
3. Тысячелистники /К. М. Сытник, А. Ф. Андрощук, М. В. Клоков и др. – Киев: Наук. думка, 1984. – 272 с.